

A kötelezettségszegés minősítése nem függ a dolog értékétől, és annak sincs jelentősége, hogy a felperesnek milyen érdeke fűződött annak elviteléhez.

K-H-MJ-2015-77. bírósági határozat

a Kúria határozata munkajogi ügyben

Kúria Mfv.II.10.584/2014/5.

A Kúria a dr. Erdélyi Miklós ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Kotymán Zsolt ügyvéd által képviselt alperes ellen azonnali hatályú felmentés jogellenességének jogkövetkezményei iránt a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 8.M.93/2014. szám alatt megindított és másodfokon a Szegedi Törvényszék 2.Mf.21.390/2014/2. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Kúria a Szegedi Törvényszék 2.Mf.21.390/2014/2. számú ítéletének a felperest másodfokú perköltség megfizetésére kötelező rendelkezését hatályon kívül helyezi, ezt meghaladóan a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

Indokolás

A felperes 1993. április 1-jétől állt határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonyban az alperesnél. Az **alperes ... otthonában** 2013. augusztus 30-án a **munkáltató táskaelővizsgát tartott**, amelynek során a felperesnél tíz darab szemeteszsákot és öt szelet lönchúst találtak. Az eseményről a munkáltatói jogkör gyakorlóját 2013. szeptember 4-én értesítették. H. Gy. részlegvezető 2013. szeptember 5-én ismertette az érintett munkavállalókkal, így a felperessel is az ellenőrzésről felvett jegyzőkönyvben foglaltakat - amelynek valóságát a felperes elismerte, továbbá tájékoztatást adott arról, hogy személyes meghallgatásukra 2013. szeptember 6-án kerül sor. A felperes a személyes meghallgatásra kitűzött időpontban nem jelent meg.

Az alperes a 2013. szeptember 13-án kelt intézkedésével a felperes közalkalmazotti jogviszonyát rendkívüli felmentéssel megszüntette. Az intézkedés indokolásában arra hivatkozott, hogy a felperes az általa is elismert táskavizsgálatról készült jegyzőkönyvben foglaltak alapján a munkáltatója eszközeit, így tíz darab szemeteszsákot és öt szelet lönchúst jogtalanul eltulajdonított, ezzel szándékos és lényeges kötelezettségszegést követett el, mely a munkatársi bizalmi viszony miatt a közalkalmazotti jogviszony fenntartását az eltulajdonított érték nagyságától függetlenül lehetetlenné teszi.

A felperes a módosított keresetében a rendkívüli felmentés hatályon kívül helyezését, eredeti munkakörébe való visszahelyezését, továbbá az alperes 2.965.850 forint és ezen összeg kamataiban történő marasztalását kérte kártérítés jogcímén. A munka törvénykönyvéről 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 82. § (2) bekezdése alapján elmaradt jövedelemként 12 havi távolléti díjat, míg az Mt. 82. § (3) bekezdés a) pontja alapján 5 havi távolléti díjnak megfelelő

végkielégítés megfizetését kérte.

Keresete indokolásaként arra hivatkozott, hogy a löncshús a gondozottaktól származó megmaradt, kidobásra szánt étel volt, amely nem az alperes tulajdonát képezte, és értéktelen. A tíz darab szemeteszák összértéke csupán 400 forint volt, amelyre feltétlenül szüksége volt, és szándéka szerint azokat másnap az intézetbe visszavitte volna. Arra is hivatkozott, hogy az alperes megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, mert egyes személyek esetében, akiknél ételmaradékot talált, csak írásbeli figyelmeztetést alkalmazott. Arra is utalt, hogy a munkáltató a felső vezetők nem megfelelő magatartása miatt megfogalmazott kritikájára tekintettel intézkedett vele szemben.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

A Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 8.M.93/2014/6. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Ítéletének indoklásában a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a felperes a tíz darab szemeteszák elvitelével az alperes tulajdonában álló vagyontárggyal sajátjaként rendelkezett, annak elvitelére engedélyt nem kért és nem is kapott, ezért az elkövetési értéktől függetlenül, magatartása alapját képezhette jogviszonya azonnali hatályú megszüntetésének.

Az elsőfokú bíróság az egyenlő bánásmód megsértésére való felperesi hivatkozást nem találta megalapozottnak és megállapította, hogy a felperes felhívás ellenére nem jelölte meg azon munkavállalói tulajdonságot vagy jellemzőt, amely miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesült, mint azok a közalkalmazottak akikre hivatkozott, így ezen érvelése vizsgálat tárgyát sem képezhette. Rögzítette, hogy az egyenlő bánásmód megsértése nélkül az alperes kizárólagos hatásköre az egyes közalkalmazottak kötelezettségszegéseinek értékelése.

A felperes fellebbezése alapján eljáró Szegedi Törvényszék a 2.Mf.21.390/2014/2. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és kötelezte a felperest 15.000 forint másodfokú eljárási költség megfizetésére.

A felperes fellebbezésére tekintettel kiemelte, hogy a felperes a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 33/A. § (1) bekezdés szerinti alperesi azonnali hatályú felmentés alapját képező 2013. augusztus 30-ai portai táskaellenőrzésről készült jegyzőkönyvben rögzített, rá vonatkozó megállapításokat nem vitatta, ezért egyértelműen megállapítható volt, hogy a munkáltató engedélye nélküli felperesi tevőleges magatartás útján kerültek ki az adott dolgok a munkáltató birtokából, azzal a felperes sajátjaként kívánt rendelkezni, amely magatartás csak az alperesi ellenőrzés eredményeként maradt kísérleti szakban. A felperes magatartása szándékos és lényeges kötelezettségszegésnek minősült, ezért alkalmas a munkáltató és a munkavállaló közötti bizalmi viszony megrendítésére. Az érték nagyságától függetlenül a munkáltató jogszerűen élt az azonnali felmentés lehetőségével.

A törvényszék kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) rögzített speciális bizonyítási rendszernek megfelelő tájékoztatást adott az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 3. § (3) bekezdése alapján. A felperes az öt ért hátrányt, vagyis jogviszonya megszűnését valószínűsítette, azonban a jogszabályban rögzített valamely tulajdonságot, amely miatt hátrány érte, nem valószínűsítette, ezért a hátrányos megkülönböztetés nem volt megállapítható.

Kiemelte továbbá, hogy a táskaellenőrzéssel érintett munkavállalók között a munkáltató az intézkedés tekintetében akként tett megkülönböztetést, hogy azon közalkalmazottak, akik csak ételmaradékot próbáltak elvinni a munkáltatótól írásbeli figyelmeztetésben részesültek, míg azon két személy, aki az alperes tulajdonát képező dolgot is magához vett, azonnali hatályú

felmentésben részesült. A két különböző helyzetben lévő csoport ezért nem volt összehasonlítható.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, a közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletének megváltoztatásával azt kérte, hogy a Kúria az alperes rendkívüli felmentését helyezze hatályon kívül, eredeti munkakörébe helyezze vissza, másodlagosan pedig kötelezze az alperest 2.965.850 forint és ezen összeg 2013. szeptember 15-étől járó kamatait, valamint első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Kjt. 33/A. § (1) bekezdésében foglaltakat, az Ebktv. 8. §-át, valamint a Pp. 78. § (1) bekezdésének rendelkezését. Érvelése szerint az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján részben téves tényállást állapítottak meg, mivel az öt darab löncshús tekintetében az alperes maga sem kívánta bizonyítani, hogy az a tulajdonát képezte, a tíz darab szemeteszsák tekintetében pedig nem állt fenn eltulajdonítási szándéka, azokat csak saját használatra kívánta igénybe venni azzal, hogy másnap reggel hiánytalanul visszaviszi. A szemeteszsákok összértéke 400 forint volt.

Ugyancsak tényként kérte megállapítani, hogy az alperesi munkáltatónál húsz éves közalkalmazotti jogviszonya alatt kifogástalan munkát végzett, mindig szóvá tette a fennálló anomáliákat, a rossz munkakörülményeket és mindezen nyílt és kritikus magatartására figyelemmel került sor közalkalmazotti jogviszonya megszüntetésére. Kérte a tényállás kiegészítését a havi alapbérének összegével, amely 174.450 forint volt.

Az így kiegészítendő és módosítandó tényállásból a felperes álláspontja szerint a jogerős ítéleti rendelkezés a fent megjelölt jogszabályhelyekbe ütközik. Álláspontja szerint a tíz szemeteszsák birtokában tartása nem minősül olyan szándékos és lényeges kötelezettségszegésnek, amely alkalmas az alperes és közötté fennálló bizalmi viszony megrendítésére. Téves a jogerős ítélet azon álláspontja, hogy ebben a szemeteszsák értéke nem játszott szerepet, mivel a hosszú idejű kifogástalan munkavégzése mellett ez a magatartás nem alapozhatja meg a jogviszony azonnali hatályú megszüntetését.

Álláspontja szerint az eljáró bíróságok tévedtek, amikor azt állapították meg, hogy az alperesi munkáltató magatartása nem ütközött az egyenlő bánásmód követelményébe. Ezt a diszkriminatív eljárást nem csak az a tény bizonyítja, hogy ugyanilyen cselekményt elkövető más személyek közalkalmazotti jogviszonyát a munkáltató nem szüntette meg, hanem az is, hogy intézkedésének egyedüli oka a nyílt kritikai magatartása volt.

Érvelése szerint a másodfokú ítélet jogszabálysértően döntött a perköltségben marasztaló rendelkezéssel is, mivel az alperes a fellebbezési eljárásban jogi tevékenységet nem fejtett ki.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem túlnyomórészt megalapozatlan.

A Pp. 272. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelmet jogszabálysértésre hivatkozással lehet előterjeszteni a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett. A felperes a felülvizsgálati kérelmében a Kjt. 33/A. § (1) bekezdésének, valamint az Ebktv. 8. §-ában foglalt megsértésére hivatkozott, felülvizsgálati érvelésében azonban a tényállás megállapítását, a bizonyítékok mérlegelését támadta. Miután a felperes megsértett jogszabályhelyként a Pp. 206. § (1) bekezdését nem jelölte meg, ezért a bizonyítékok mérlegelése és a tényállás megállapítása körében a Kúria a jogerős ítéletet nem vizsgálta, a jogerős ítéleti tényállás a felülvizsgálat során irányadó volt.

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás alapján a 2013. augusztus 30-ai táskellenőrzés során a felperesnél a munkáltató öt szelet löncshúst és tíz darab szemeteszsákot talált. Az eseményről a munkáltató jegyzőkönyvet vett fel, amelynek megállapítását a felperes nem vitatta.

A bíróságoknak ezért abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a jegyzőkönyvben rögzített ezen felperesi magatartás, a közalkalmazotti jogviszonyból származó olyan szándékosan elkövetett lényeges kötelezettségszegésnek minősült-e, amely a legsúlyosabb munkáltatói intézkedést megalapozta. A közalkalmazottak tekintetében is irányadó munkavállalói alapvető kötelezettséget rögzítő Mt. 52. § (1) bekezdés *d*) pontja alapján a közalkalmazott köteles a munkakörének ellátásához szükséges bizalomnak megfelelő magatartást tanúsítani. Az eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a felperes azon magatartása, amely a munkáltató tulajdonát képező dolgok magához vételével valósult meg, olyan magatartásnak minősül, amely a munkáltató és a közalkalmazott közötti bizalmat jelentősen megingatta, és azt az általános magatartási követelményt is megsértette, amely szerint a közalkalmazott a munkáltatója tulajdonával sajátjaként nem rendelkezhet. **A kötelezettségszegés minősítése nem függ a dolog értékétől, és annak sem volt jelentősége, hogy a felperesnek milyen érdeke fűződött annak elviteléhez.**

Ezért a munkáltató a felperes húsz éve fennálló jogviszonyától függetlenül, a felperes magatartása alapján jogszerűen dönthetett a közalkalmazotti jogviszony azonnali hatályú megszüntetéséről, az intézkedés megfelelt a Kjt. 33/A. § (1) bekezdésében előírt feltételeknek.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében megalapozatlanul panaszolta az Ebktv. 8. §-ában foglalt megsértését is. A törvényszék helytállóan állapította meg, hogy a diszkrimináció megállapítására abban az esetben van lehetőség, ha a hivatkozó fél megjelöli az őt ért hátrányt, valamint azt a védendő tulajdonságot, amely alapján a vele azonos elbírálás alá eső személyekkel szemben hátrányosabb elbánásban részesült. A felperes az őt ért hátrányt valószínűsítette, védendő tulajdonságot azonban az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelő felhívása alapján sem jelölt meg, ezért az Ebktv.-ben foglalt valószínűsítési kötelezettségének nem tett eleget. A korábbi kritikai észrevétel, mint védendő tulajdonság az Ebktv. 8. § *t*) pontjában szabályozott „egyéb helyzete, tulajdonsága” körében, a csoportképzés lehetőségének hiányában nem értékelhető.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében megalapozottan panaszolta a törvényszék perköltségben marasztaló rendelkezését. Az alperes a felperes fellebbezésére észrevételt nem tett, a másodfokú tárgyaláson nem jelent meg, perköltségigénye nem volt, ezért a jogerős ítélet a Pp. 78. § (1) bekezdésének megsértésével marasztalta a felperest.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletnek a felperest másodfokú perköltség megfizetésére vonatkozó rendelkezését a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, ezt meghaladóan a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében perköltséget nem igényelt, ezért arról rendelkezni nem kellett.

A felülvizsgálati eljárás illetéke a felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Budapest, 2015. február 4.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s. k. a tanács elnöke
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s. k. előadó bíró
Sipőczné dr. Tánczos Rita s. k. bíró